

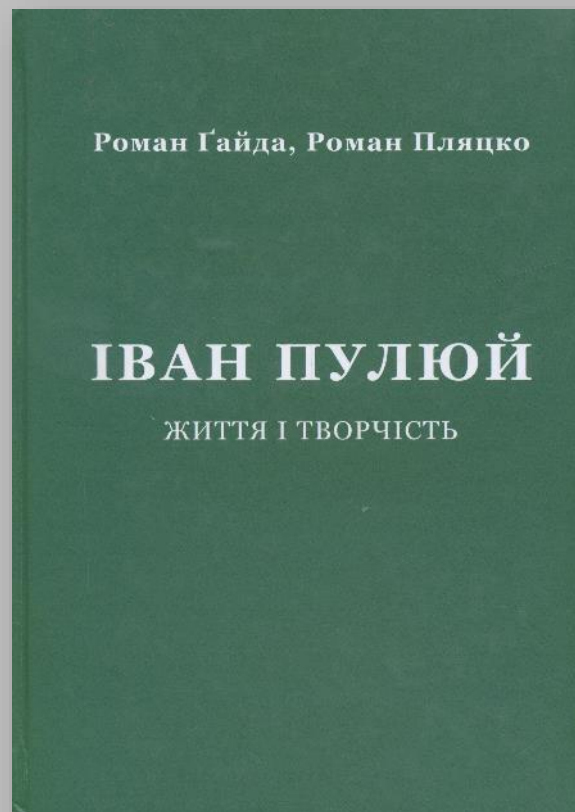
Видатні українці:

Іван Пулюй

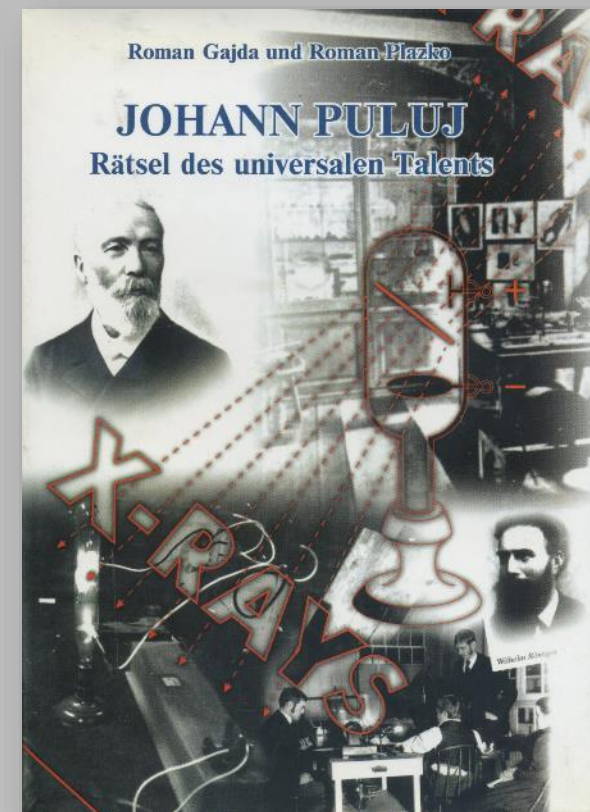
(1845 – 1918) -

фізик, електротехнік, винахідник,
педагог, перекладач, громадський діяч

Іван Павлович Пулюй (1845–1918) – богослов, доктор натуральної філософії та всесвітньо відомий фізик, перекладач Біблії українською мовою та дійсний член Наукового товариства імені Т.Г. Шевченка, футуролог та астроном, електротехнік, винахідник і просвітянин, педагог і поліглот, організатор науки та складув, доцент, професор, почесний член Віденського електротехнічного товариства та публіцист, консультант із будівництва електростанцій, ректор Німецької вищої технічної школи в Празі та державний радник з питань електротехніки Чехії і Моравії.

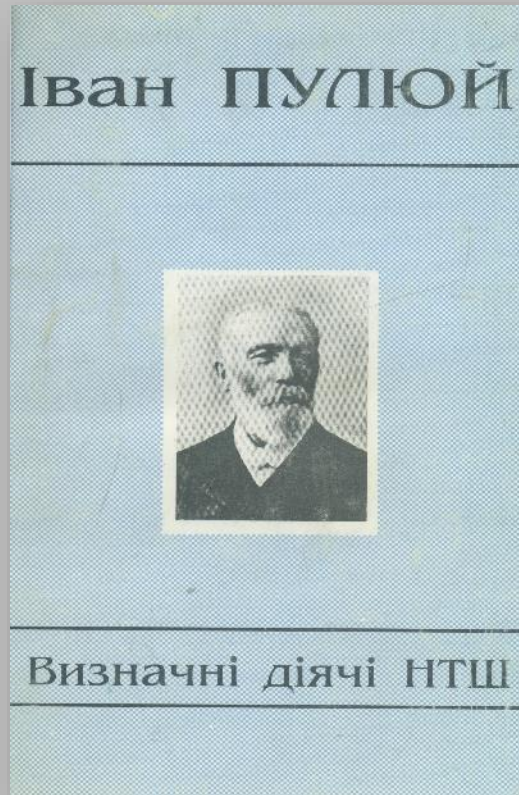

Вс 66751

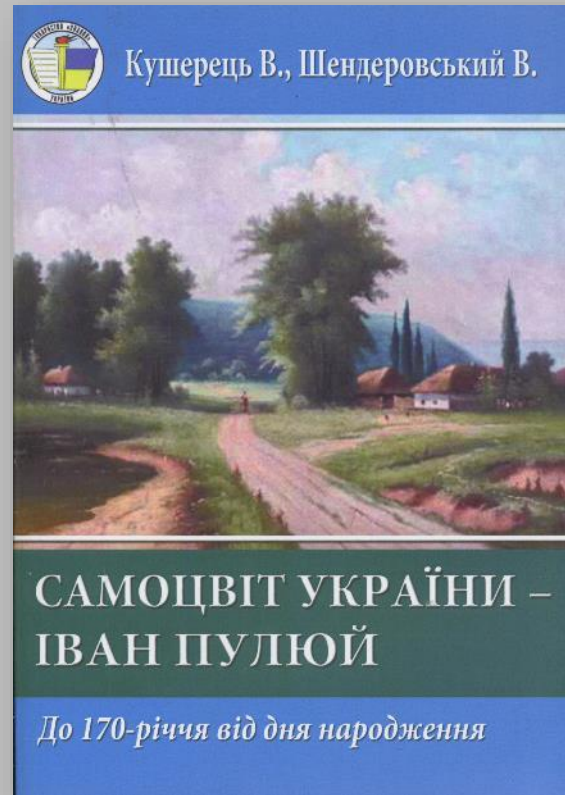

iB 199409

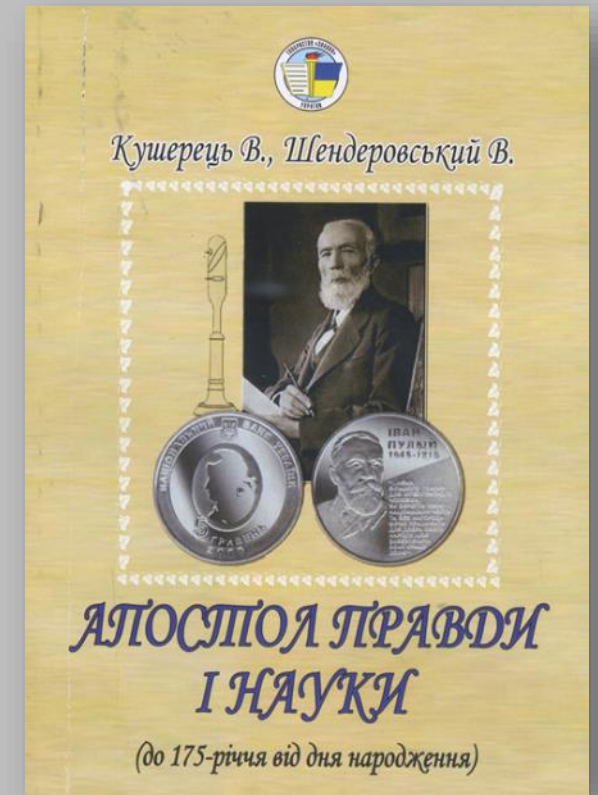
2 лютого минає 180 років від народження Івана Пулюя, масштаб надзвичайно продуктивної універсальної діяльності якого у зовсім різних інтелектуальних сферах дає усі підстави вважати його однією з найбільш яскравих постатей в історії світової науки та культури. Він ніколи не скаржився на брак часу чи на несприятливі обставини, адже *«ми збирати мусимо те, що посіяли предки наші, так колись збиратимуть наші потомки те, що ми посіємо»*. Так у праці продовж усього життя він ніколи не зрадив цього принципу.

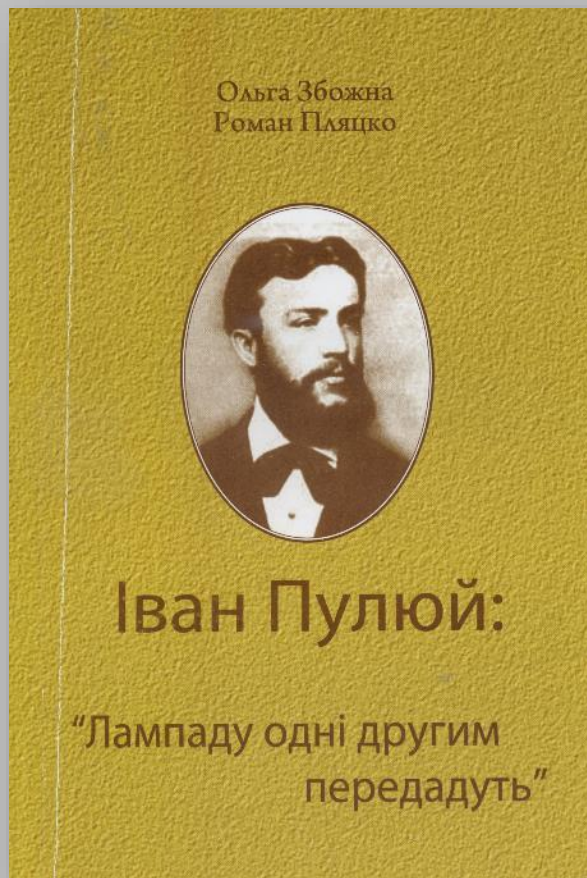
Ва 587601

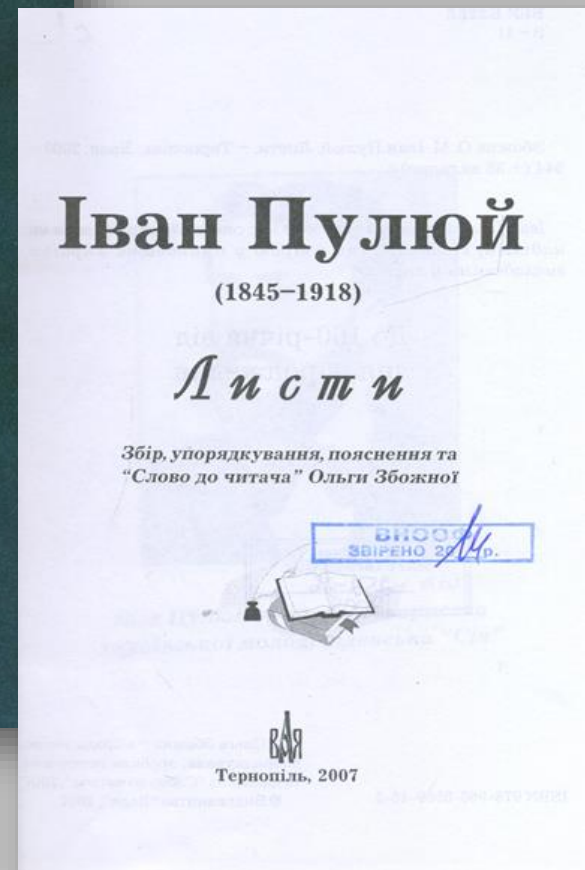
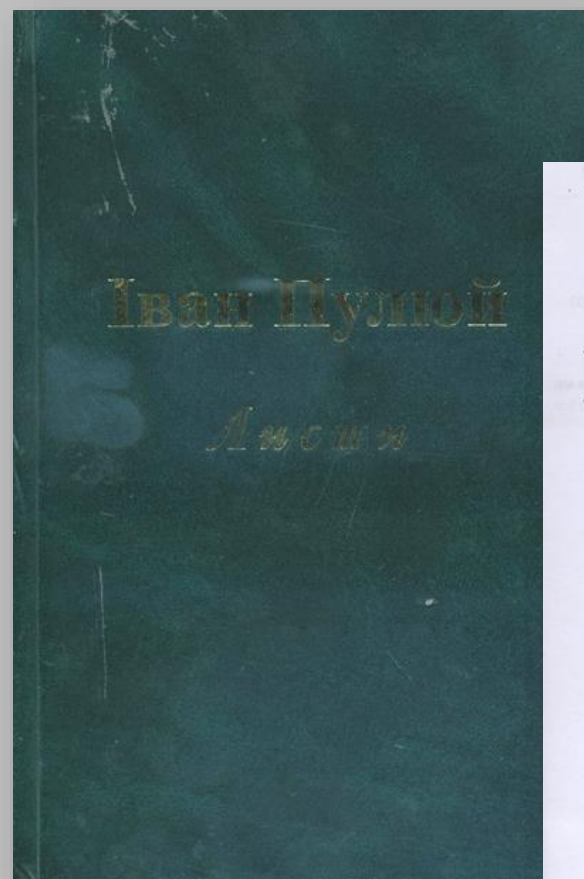
Ва 790158

Ва 842511

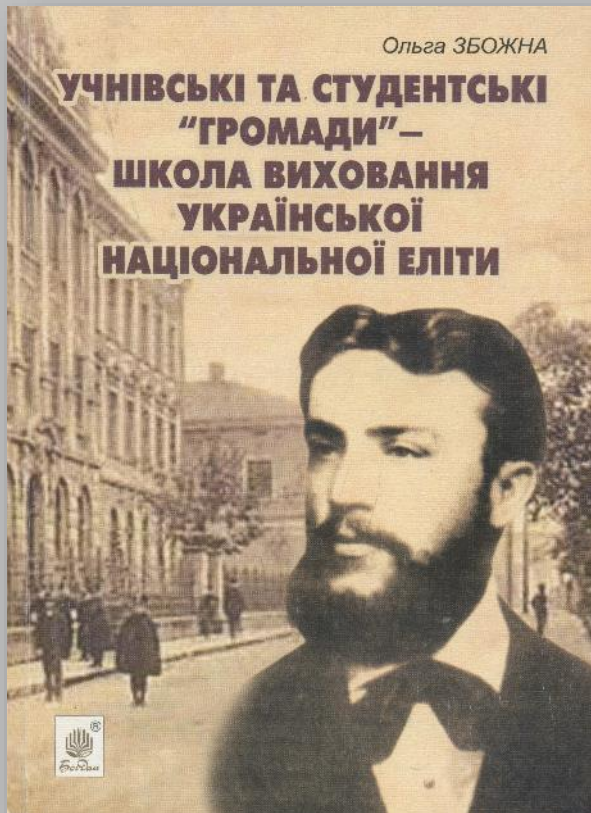

Ва 798805

Ва 694061

В Тернопільській гімназії, де викладання велося німецькою мовою, учень 6-го класу Іван Пулюй заснував таємне товариство української молоді «Громада». Молодь збиралась тричі на тиждень: в неділю (декламація і читання слова Божого), середу (історія) і суботу (література), заснували свою бібліотеку. Великий вплив на гімназистів мала поезія Тараса Шевченка. Після закінчення гімназії 1865 р. Пулюй був уже сформованою особистістю-патріотом.

Додатки

151

Від учнівських «Громад» до незалежної України
(за листами Івана Пулюя)

Українській молоді —
будівникам незалежної України.

Дух незалежності завжди витає у душах і помислах людей із землею та всіма її багатствами далекі предки — колись вільні сини і дочки України. Тому й не дивуймося, що боротьба українського народу за свою незалежність ніколи не припинялася: з підпільної переходила у відкриту, часто — збройну, з величезними людськими жертвами. Так тривало аж до пам'ятної неділі — 1 грудня 1991 року, коли на Всеукраїнському референдумі народ сказав: «Так! Будеш, Україно, незалежною!»

Шановний читачу, пропоную твоєї увазі історію створення молодіжних товариств: тернопільської «Громади», віденських «Січі» і «Праці», члени яких цілеспрямовано працювали на елітність українських земель та незалежність України. Особливої уваги заслуговує діяльність Івана Пулюя — уродженця містечка Гримайлова, що на Тернопіллі, учня Тернопільської гімназії, студента Віденської руської духовної семінарії, потім університету, який згодом став професором Празької високої технічної школи і за словами професора Вільгельма Формана «[...] був не тільки найвизначнішим фізиком Австро-Угорщини, але він належав до тих, хто у другій половині XIX та на початку XX сторіччя формував світ» («Основа». — 1995. — № 2-3).

У другій половині XIX ст., коли землі України входили до складу Австрійської та Російської імперій, свідомо українська інтелігенція гуртувалася в осередки, які провадили національно-культурну та громадсько-політичну роботу серед українців. Ті, що утворились на теренах Російської імперії, називали «Громадами». Перша з них була заснована в Петербурзі М. Костомаровим, П. Кулішом, Т. Шевченком та іншими діячами української культури. У 1861 р. виникла «Громада» у Києві, згодом — у Галичині, зокрема у Львові, Тернополі, Станіславові, Самборі, Перемишлі.

Розділ четвертий. Основні віхи життя та діяльності засновника тернопільської «Громади» та її останнього вігта

1. Іван Пулюй — засновник тернопільської «Громади» 114

2. Євген Олесницький — останній вігт тернопільської «Громади» 118

Додатки

Іван Пулюй. Лист без коверти 122

Л. О. Олександр Темницький (посмертна згадка) 139

О. Збожна, Володислав Федорович 142

О. Збожна. Від учнівських «Громад» до незалежної України (за листами Івана Пулюя) 151

О. Збожна. Учнівські «Громади»: вчорашні підпільники чи завтрашня еліта? 157

О. Збожна. Апостол науки і душпастир українського народу 163

О. Збожна. «Всі з Україною тримаємось» 168

О. Збожна. Вшанування пам'яті Тараса Шевченка українськими студентами Відня (за листами Івана Пулюя) 171

О. Збожна. Остання подорож Тараса Шевченка в Україну, або Подорож Шевченка до місця вічного спочинку 174

О. Збожна. «Мій край святий, мій народ дорогий, я люблю його, як тата, як маму, як мої діти» (До 165-ї річниці від дня народження о. Данила Тянякєвичка) 181

О. Збожна. Молодіжні товариства і Микола Чайковський, або «Лампаду одні другим передають» 192

Спроба вшанувати пам'ять тернопільської «Громади» та її вихованців 196

Спогади вихованців тернопільської «Громади» 200

1. Іван Пулюй. Споминка о Тернополі 200

2. Євген Олесницький. Національний рух та організація серед української гімназійної молоді в Тернополі. Тернопільська «Громада» 210

Післямова 225

Перелік світану у тексті 226

Перелік публікацій про тернопільську «Громаду» 228

Бібліографія 229

233

Ва 763388

ПРАЦІ ПІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**„Світлотехніка й
електротехніка:
історія, проблеми й
перспективи”**

приуроченої 160-річчю видатного
українського фізика,
піонера в галузі світлотехніки і
електротехніки
професора ІВАНА ПУЛЮЯ

2005

Вс 41287

“СВІТЛОТЕХНІКА І ЕЛЕКТРОТЕХНІКА: ІСТОРІЯ, ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ”

УДК 53.01 + 930.1

В.Козирський¹, канд.фіз.-мат.наук;

О.Рокіцький², канд.техн.наук;

В.Шендеровський¹, докт.техн.наук

¹Інститут фізики НАНУ, Київ

²Тернопільський державний технічний університет
імені Івана Пулюя

ІВАН ПУЛЮЙ І СЬОГОДЕННЯ УКРАЇНИ

В роботі проаналізовано поточну та особливську діяльність українського вченого Івана Пулюя на терені політехнічного освіти в Росії, Україні та незалежній державі в Європі. Підкреслено важливість і актуальність регулювання цих досліджень для сьогодення України.

В Бюлетені ЮНЕСКО читаємо: “Відзначення і привертання уваги світової громадськості до визначних подій та видатних особистостей, діяльність яких стала важливим внеском у спільне збагачення культури, сприяє поліпшенню міжнародного порозуміння, тісним зв'язкам між людьми та зміцненню миру у світі.”

Національні ідеали суспільства – в його генетичній пам'яті. І сьогодні характерною рисою є переосмислення минулого. Спостерігаємо значний потяг до історичних досліджень. На жаль, цьому перешкоджає дефіцит фактів нашої історії, дефіцит штучний, цілеспрямовано створюваний десятиріччями. Відновлення фактуальної бази науки про наше минуле нині набуло не тільки наукового, а суспільного значення. Історія стала своєрідним сучасним подем громадянської свідомості. Переосмислення минулого тягне за собою висновок, що потреба принципового реформування історії повинні турбувати не куди часом нефахових ентузіастів, які готові відшукатися на будь-який суспільний виклик, а державу. Підкреслюємо, державу! Надто складно звернути «червоний» істориків практично відтворити історію розвитку держави, культури і науки в Україні. Скоєдні перед дослідниками відкрилася справжній іста історія, де діяли видатні вчені, справжні фахівці, окремі особистості, доля яких перепліталася з бурхливими подіями у житті країни. Немає чого виявилися їхня наукова спадщина. Інша річ – якщо мірою вона стала нашим надбанням. Багато праць ще за життя авторів були виключені з наукового обігу, а якщо лишалися, то задлямовані глумом. Марно було шукати посилання на них в науковій літературі впродовж десятиліть. Тільки останніми роками вони повертаються до нас, їх авторів називають видатними, великими. Але для того, щоб ті справді видатні особистості увійшли у життя наших сучасників, треба

7

Матеріали міжнародної наукової конференції
**«ІВАН ПУЛЮЙ: ЖИТТЯ В ІМ'Я
НАУКИ ТА УКРАЇНИ»**
(до 175-ліття від дня народження)

28-30 вересня 2020 року

Тернопіль
2020

Ва 845778

320256

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

УДК 53:533.1:533.16:537.8 Пулюй

РОКІЦЬКИЙ Олександр Михайлович

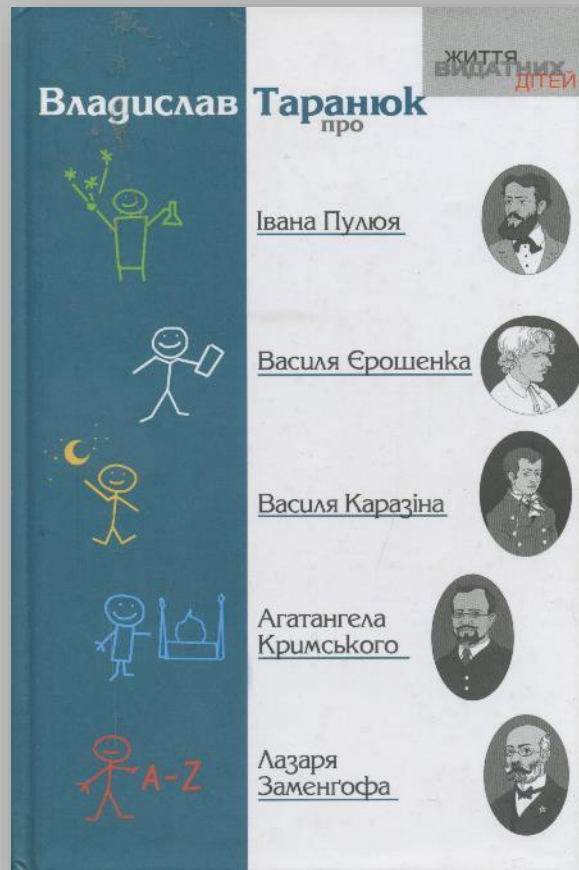
ІВАН ПУЛЮЙ У СВІТОВІЙ НАУЦІ Й КУЛЬТУРІ

Спеціальність 07.00.07 – історія науки і техніки

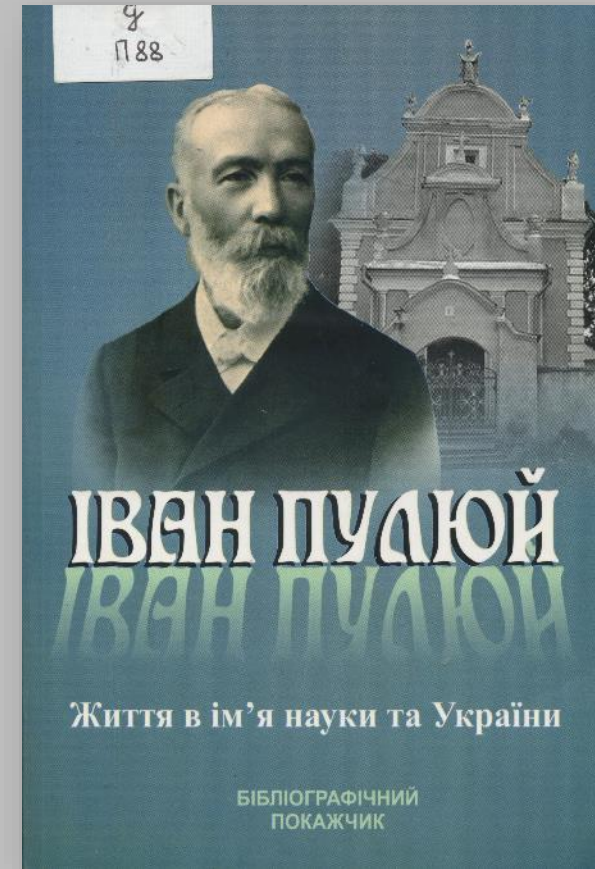
Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата історичних наук

Київ – 2002

Ра 320256

Ва 716013

Ва 735066

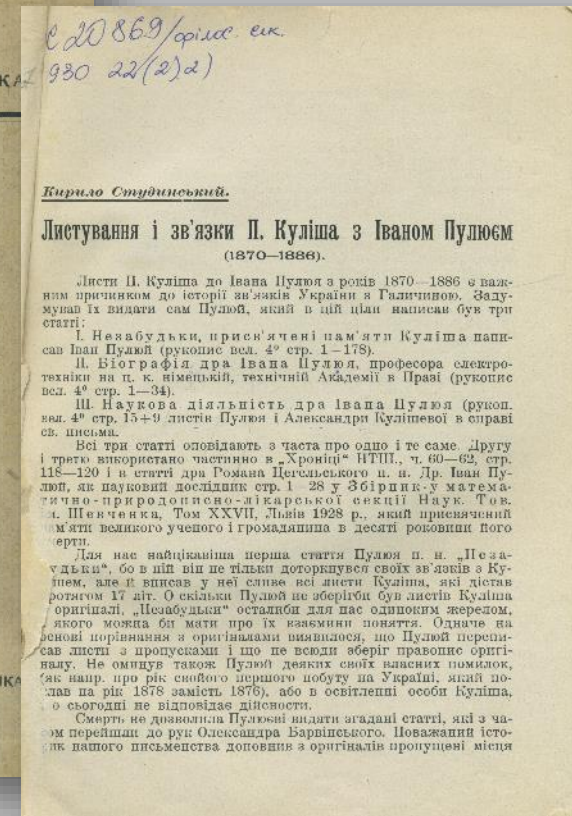
Одним з улюблених занять Івана Пулюя був переклад релігійних праць із стародавніх мов. Доленосною подією в його житті стало знайомство з П. Кулішем у Відні під час навчання в Греко-католицькій духовній семінарії. У листі до О. Барвінського Куліш назвав Пулюя «чоловіком-самоцвітом».

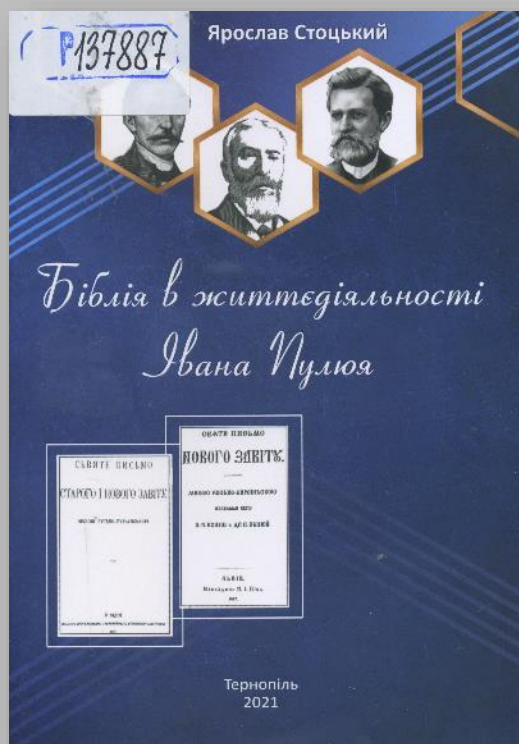
Ва 579732

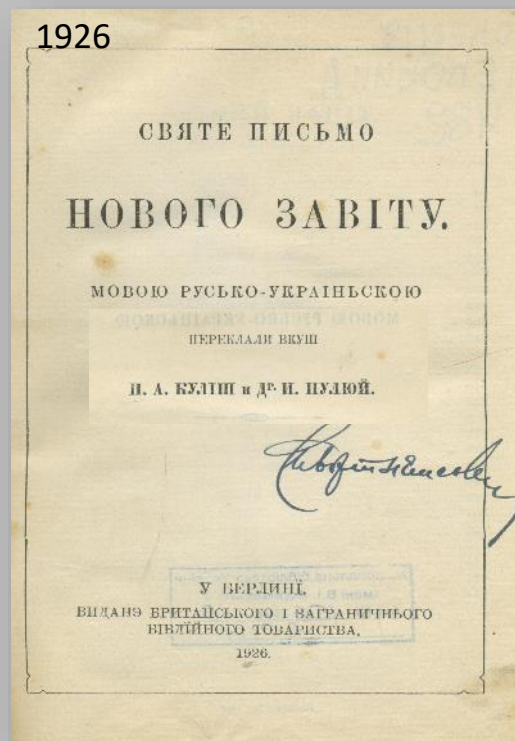
Ж 20869/Філол.секц/1930/22/2

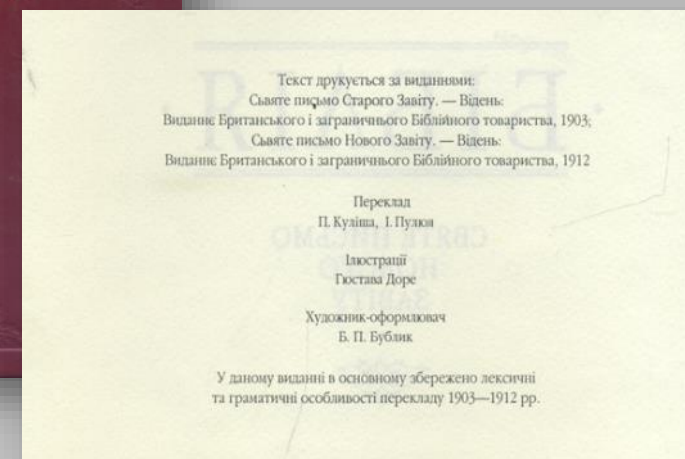
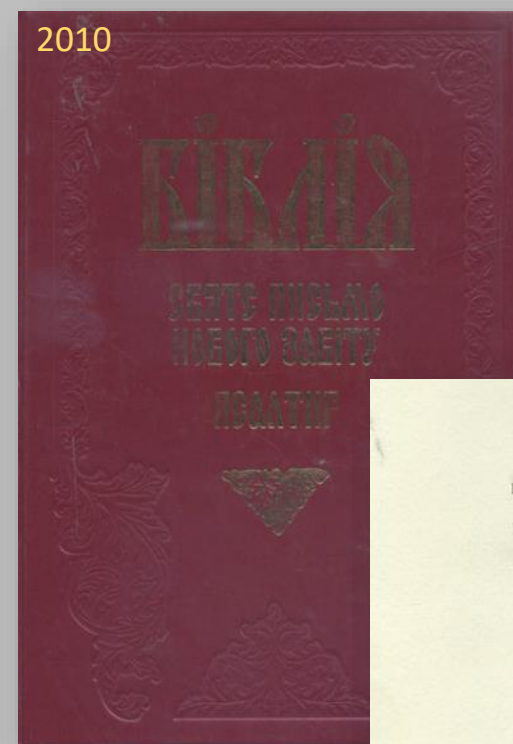
Співпраця П. Куліша та І. Пулюя над перекладом Біблії розпочалась у лютому 1871 р. Повний текст Нового Завіту вийшов з друкарні НТШ у Львові в 1880 р. Оскільки Куліш помер 1897 р., то для подальшої праці Пулюй запросив Івана Нечуя-Левицького. Повне видання Біблії у перекладі Куліша, Нечуя-Левицького і Пулюя вперше вийшло у Відні наприкінці 1903 р. і перевидавалось багаторазово.

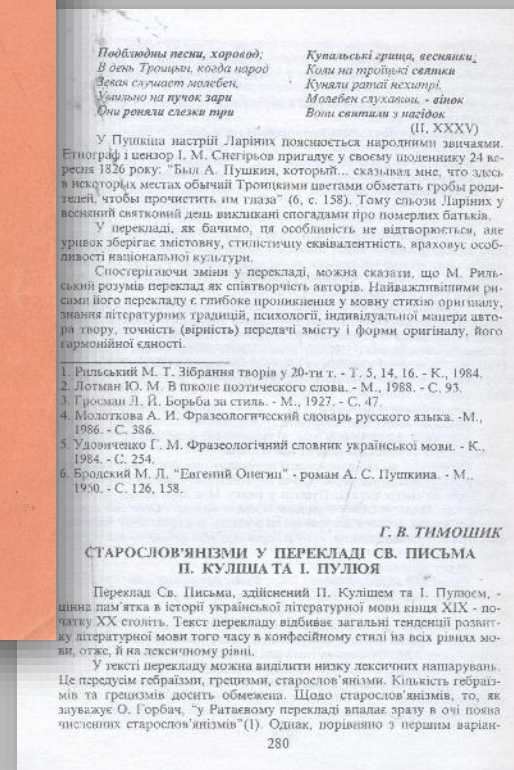
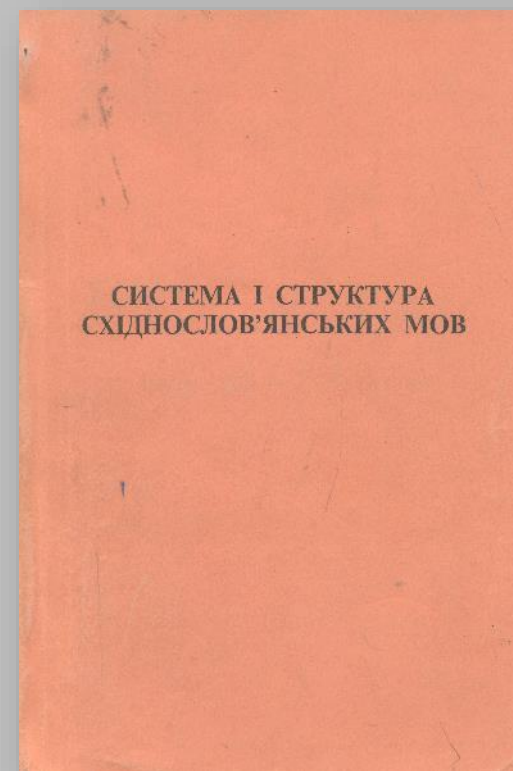
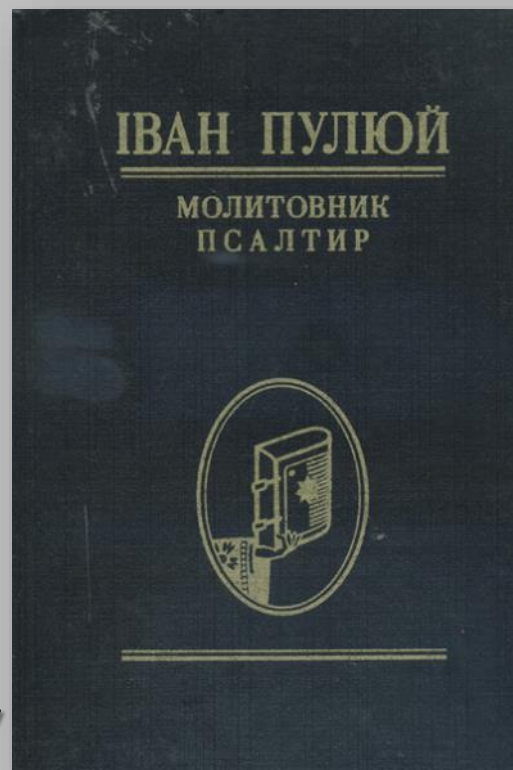
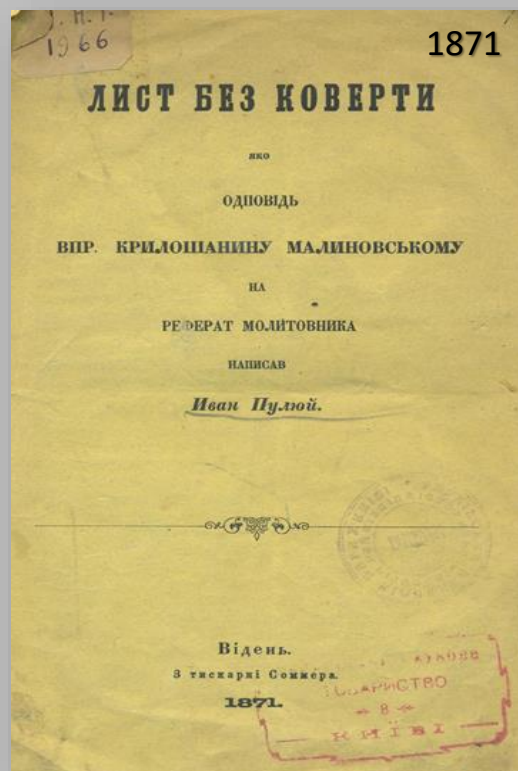
Р 137887

Степовик Д. 482

Табачник Вс 551

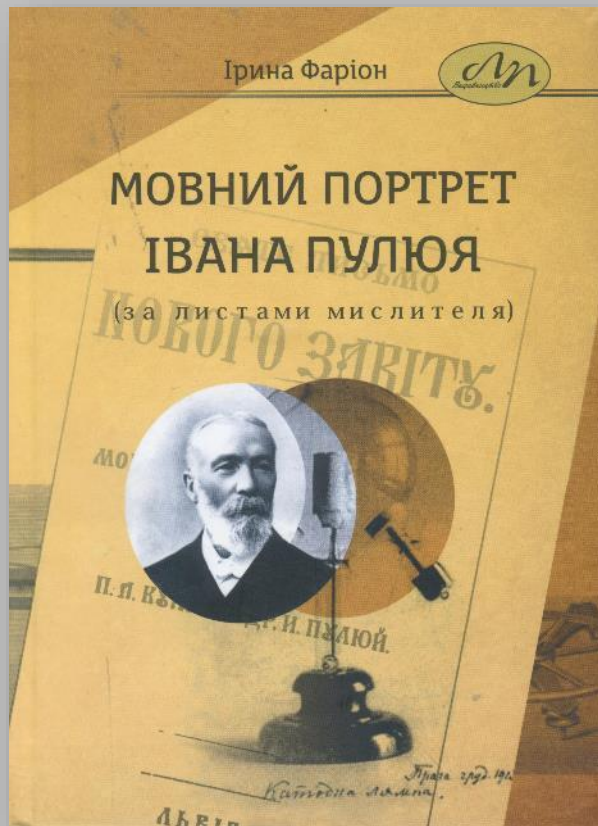
Гринченко Ви 21097

В 341896/3

Ва 583712

«Пулюй... впевнено знав і наступально вказував шлях руху свого народу до визволення: своя мова, свій університет, свої професіонали, свої солідарні послы до сейму, своя держава. Це був показовий для європейських країн мислитель-інтелектуал-ідеаліст із націоналістичним вістрям...

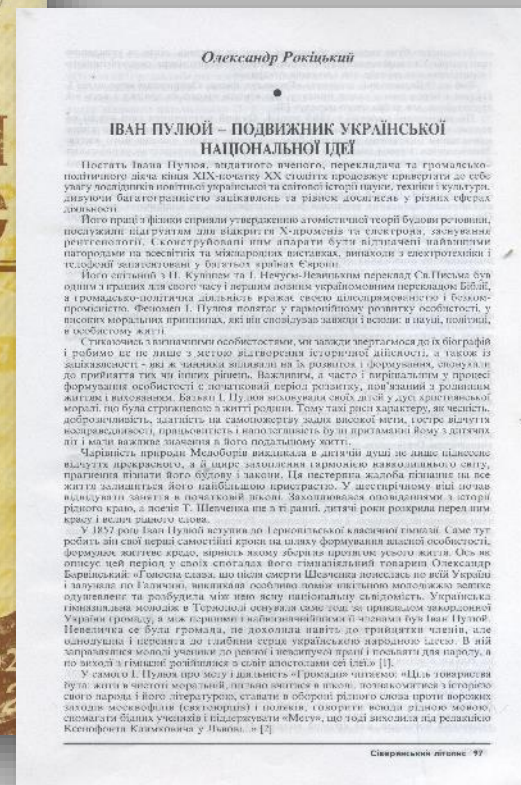
Стрижнем його національного світогляду... була УКРАЇНСЬКА МОВА. Він, фізик і богослов, виписав її основну націєтвірну і державотвірну функцію», - написала І. Фаріон в своїй книзі «Мовний портрет Івана Пулюя (за листами мислителя)».

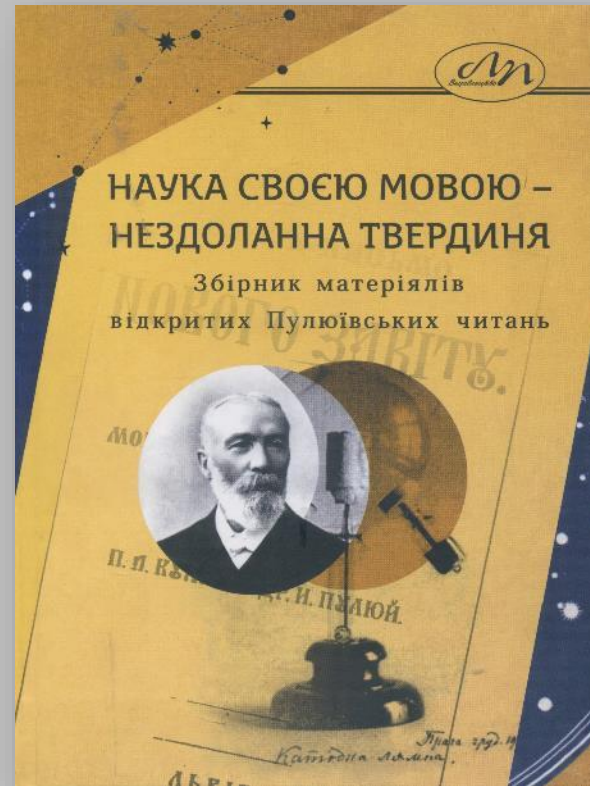
Ва 817884

Ж 14754/2 02/2

Книга містить розвідки відомих українських дослідників про Івана Пулюя як носія націєцентричного світогляду, перекладача Біблії та першого українськомовного Молитовника, а також як засновника нової галузі фізики – електротехніки. До «Збірника...» входить низка публіцистичних статей та дописів самого мислителя.

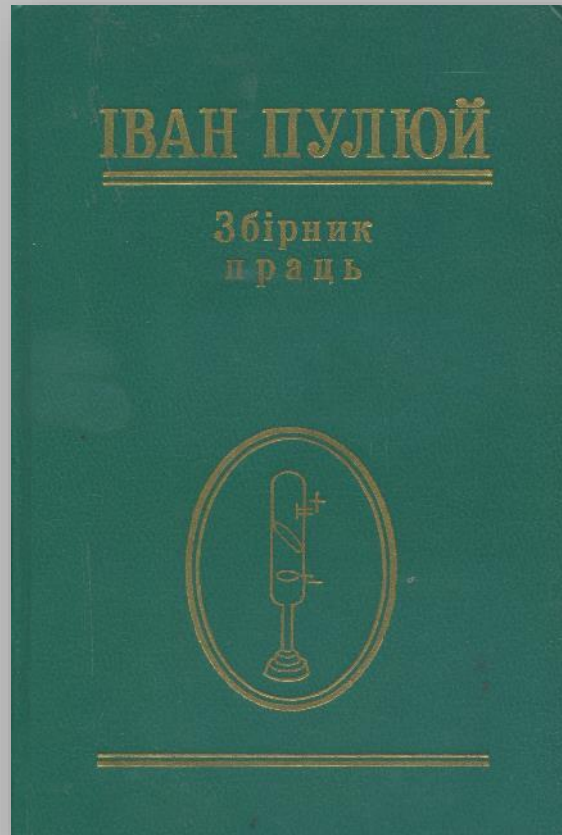

ЗМІСТ

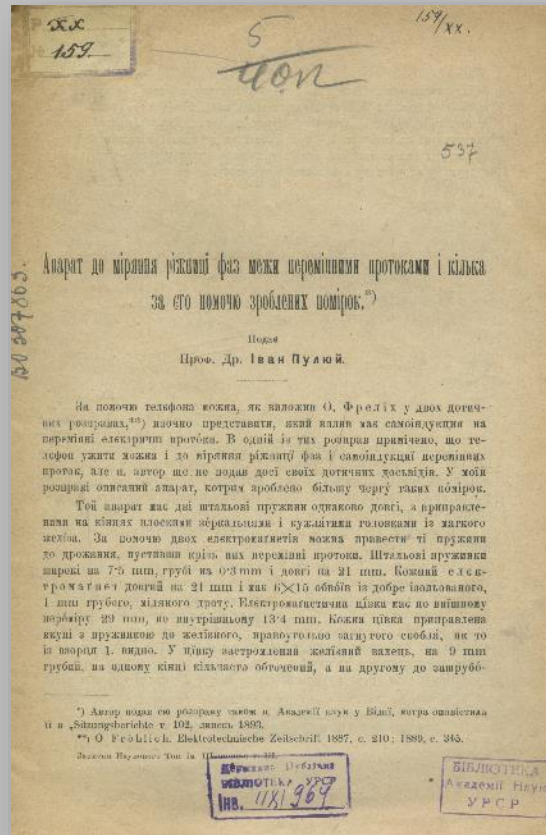
<i>Ірина Фаріон</i> Передслово: про відкриті Пулюївські читання	7
<i>Ірина Фаріон</i> Мовно-політичний світогляд видатного фізика і богослова Івана Пулюя	14
<i>Василь Німчук</i> Іван Пулюй – перший перекладач молитов сучасною українською мовою	28
<i>Наталія Пуряєва</i> Іван Пулюй – перший перекладач богослужбових текстів українською мовою	41
<i>Микола Лесюк</i> Мовні особливості українського перекладу Святого Письма, здійсненого Іваном Пулюєм	78
<i>Лілія Харчук</i> Внесок Івана Пулюя у розбудову української наукової мови	95
<i>Юрій Білецький</i> Іван Пулюй як електроенергетик	105
<i>Австріяк (І. Пулюй)</i> Польські русофіли і масові арешти вірних держави українців у Галичині	112
<i>Іван Пулюй</i> Україна і її міжнародне політичне значення	133
<i>Іван Пулюй</i> Лист без коверти	163
<i>Іван Пулюй</i> Авдієнція в справі руського університету	185

Ао 275448

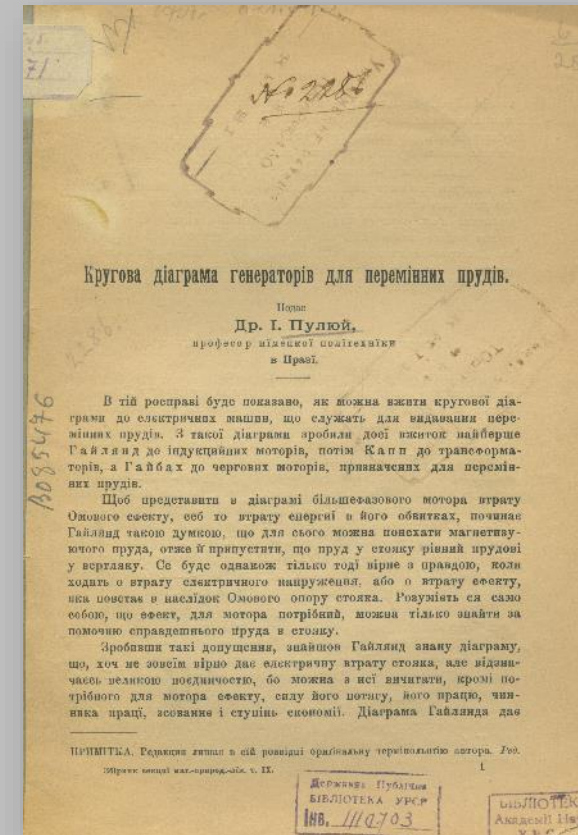
Вже від 1869 року Іван Пулюй – учений-фізик – вражав сучасників науковими відкриттями, а у сфері світла став першовідкривачем. Адже саме Іван Пулюй першим звернув увагу на так звані «катодні промені» – електронні пучки світла, які поклали початок новій галузі науки – електротехніці.

Ва 568925

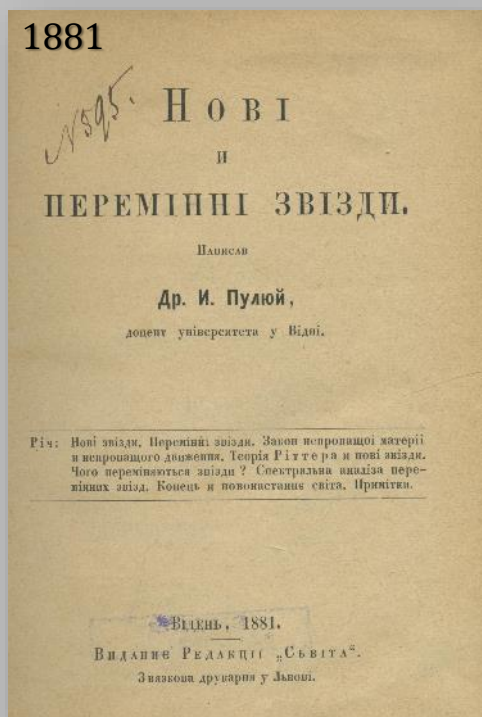

Во 307863

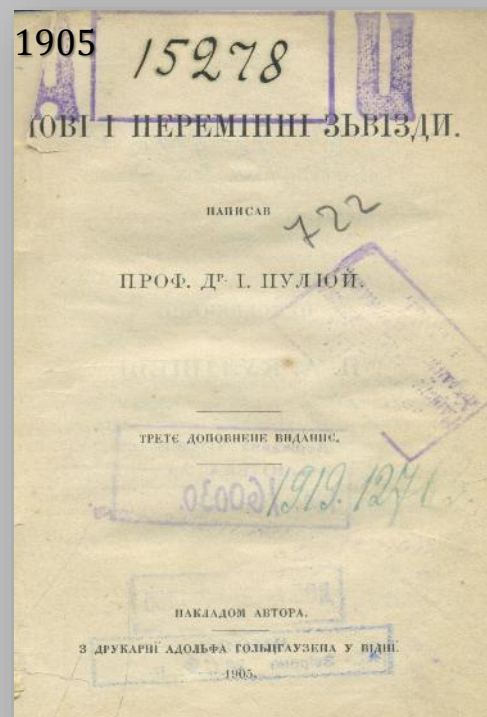

Во 85476

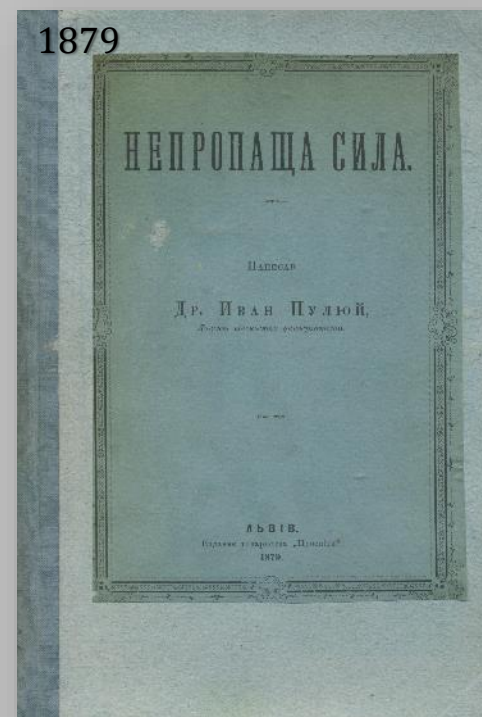
З метою популяризації наукових знань серед широких кіл громадськості Пулюй особливу увагу приділяв науково-популярним публікаціям українською мовою. З цією метою свої перші статті опублікував ще 1877 і 1879 рр. у львівському журналі «Правда». Одна з цих статей стала основою для написання брошури «Непропаща сила». У 1881 р. окремою брошурою опублікував науково-популярну працю «Нові і перемінні зьвізди», яка перевидавалась у 1901 і 1905 рр..

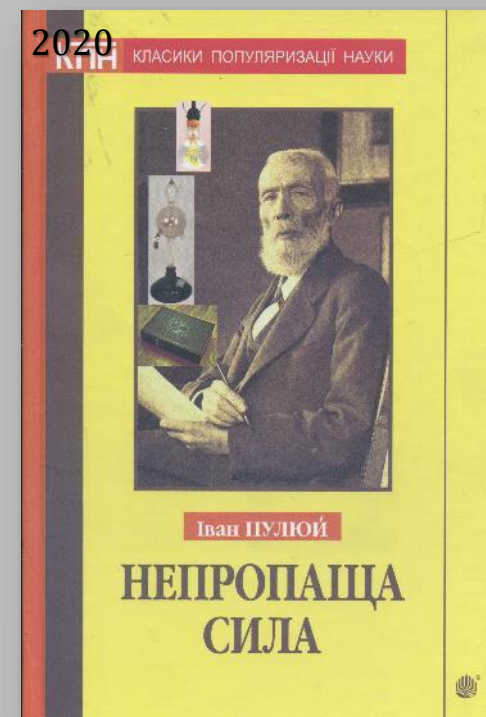
Аи 16519

Грінченко Аи 15278

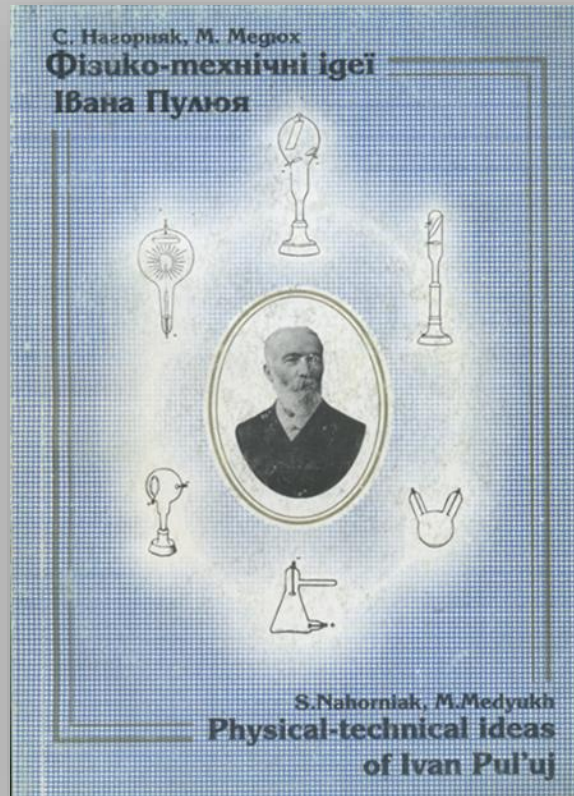

Во 96300

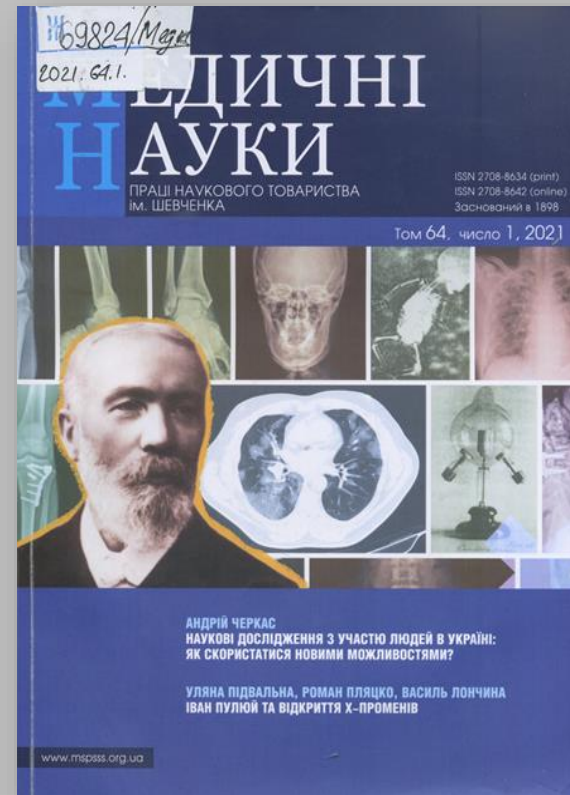

Вс 68949

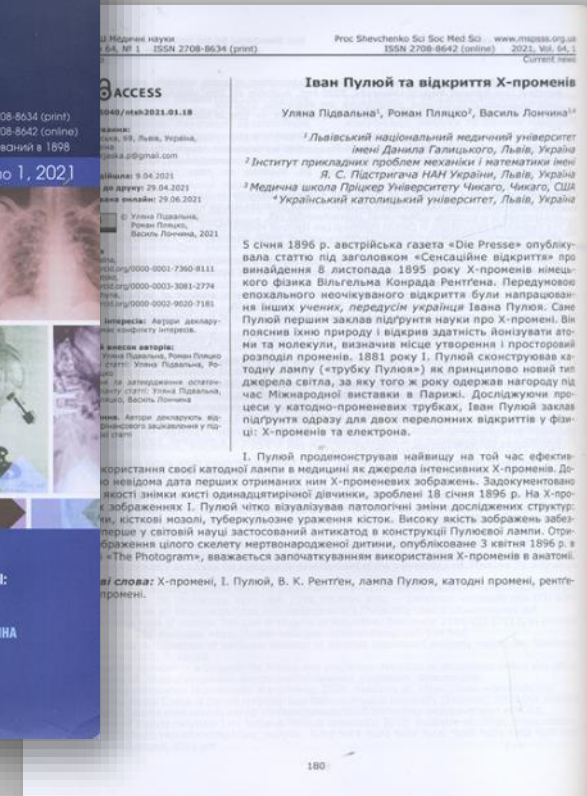
Хоч загалом безпосередньо у галузі фізики І. Пулюй працював лише приблизно 10 років (більше часу присвятив електротехніці), за цей час виконав фундаментальні дослідження, які проклали шлях до відкриття X-променів (1895) і електрона (1897).

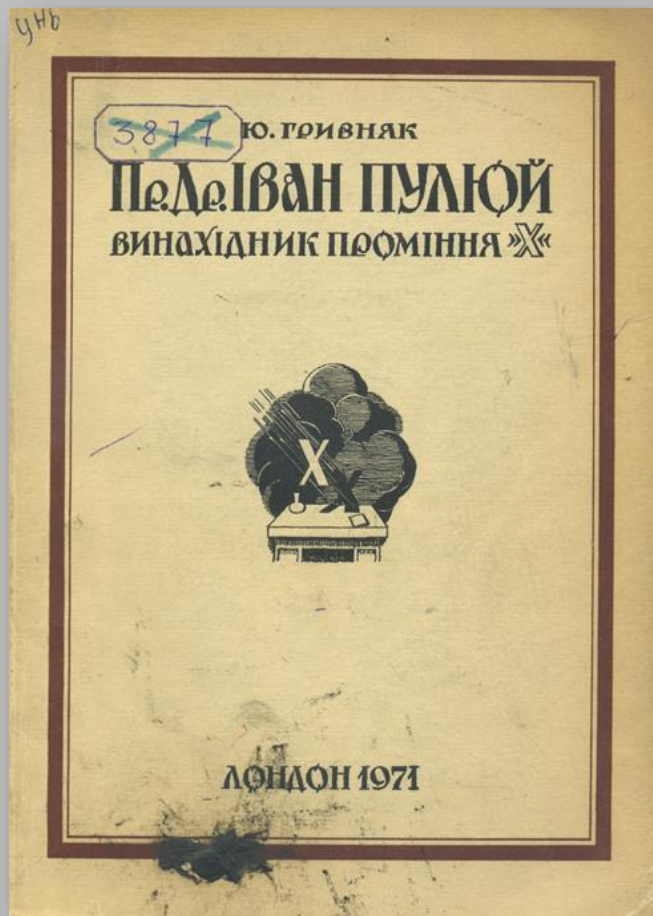

Va 597096

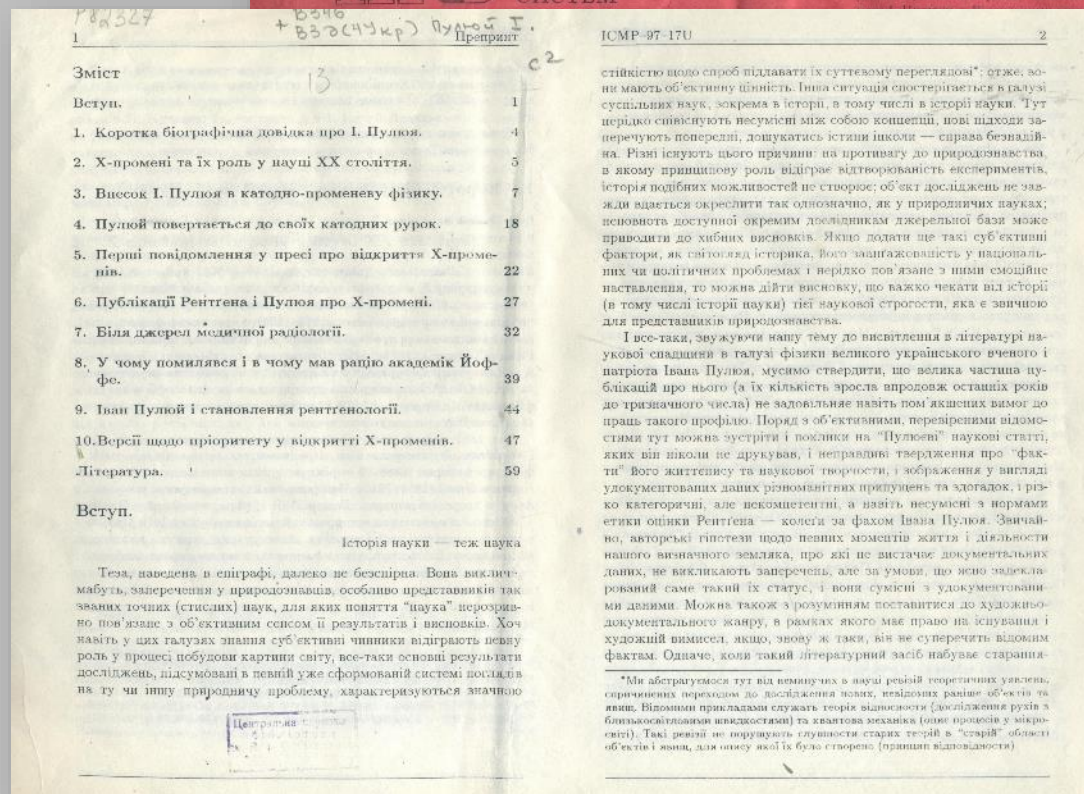
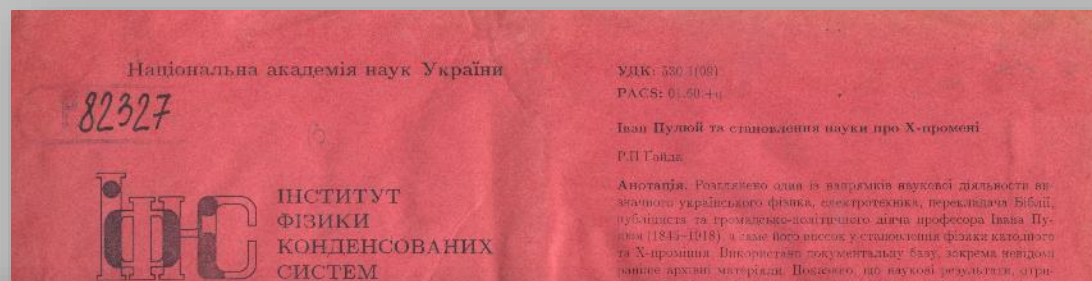

Ж 69824/Мед.н/2021/64/1

Ва 497630

Р 82327

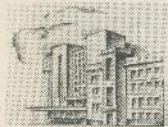
Ж 69332

№ 1. - 1997.

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ВІСНИК ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

1997
Том 2
Число 1

УДК 539.
О. Рокіцький

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІВАНА ПУЛОЙ В ГАЛУЗІ МОЛЕКУЛЯРНОЇ ФІЗИКИ

Предметом даної наукової праці в галузі молекулярної фізики є вивчення висхідної лінійки XIX ст. Івана Пулоя. Авторемонтована робота на розглядання дослідів коефіцієнта адіабатичного тертя, між температурною залежністю і дифузійною, та спроби знайти, що пов'язало фізичні властивості молекулярної фізики для вибірково вибраної теорії розширення газу. В статистичній парадигмі аналізу в працях Максвелла, Грелма, Мейера відносно власної енергії і розвитку молекулярної фізики.

Умовні позначення:

- P - коефіцієнт тертя газу при постійній температурі
- P_0 - його абсолютне значення при 0°C .
- C - коефіцієнт розширення газу,
- θ - температура,
- P - повне тиснення,
- P_1, P_2 - молекулярні миски компоненти суміші,
- P_1, P_2 - складові частини компоненти суміші

Бажатьовність складу та рівнобіжність наукових інтересів наданого вченому кімнати XIX ст. Івана Пулоя і сьогодні актуальність досліджень його наукової спадщини Тонією і вулгарний експериментатор, що отримав фізичну підготовку у весільно відомих лабораторіях Кундта і Ланга, і Пулоя мав схильність до глибокого осмислення отриманих результатів, досліджувався яким і процесом.

Свої перші кроки в новій Пулою відійшов у своїх фізичній лабораторії Віденського університету під керівництвом проф. Ланга. Це був період, коли чисельні теоретичні та експериментальні дослідження в області молекулярної фізики складали підвищені вимоги науки про мікроструктуру речовини. Тому не дивно, що увагу новачку цього часу ковалі привернула питання, пов'язані з молекулярно-кінетичною теорією газів. Досліджуючи їх протягом кількох років, Пулоя отримав ряд важливих результатів, що мали істотне значення для подальшого розвитку молекулярної фізики. Його перші наукові праці були присвячені експериментальному дослідженню температурної залежності коефіцієнта внутрішнього тертя повітря.

Не відомо, чиавалися теорії газу для внутрішнього тертя два важливі завдання.

1. Зависити залежності коефіцієнта тертя від тиску.
2. Пропорційність коефіцієнта тертя квадратному кореню з абсолютної температури, тобто $\eta \sim \sqrt{1+\theta^2}$.

Якщо перший з них був підтверджений чисельними дослідженнями Максвелла, Грелма, Мейера, Кундта та Вербура, то результати дослідження за-

Ж 70526

ДНІ ПРОЦЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

6.- 2001.

ЦЕНТРАЛЬНА-НАУКОВА
СІВЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК

Сектор історії та методології освіти, науки і техніки
АН Вищої школи України
Комісія з історії науки і техніки
Наукового товариства ім. Т.Г.Шевченка

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ НА МЕЖІ ТИСЯЧОЛІТЬ

Випуск 6

Київ - 2001

стуня з докладом "Полувазі читання та лекції на осні". Для них звичку було досить багато часу. Широко практикувалося надання сільськогосподарській освіти жіноцтву. Для цього спеціально готувалися вчителі, влаштовувалися умовні заклади різного типу. Потрібно зазначити, що для потреб сільськогосподарським освітніх закладів Росії практично не виділялося земельних ділянок. Саме наприкінці XIX століття - на початку XX розпочалося своєю діяльністю Київський політехнічний інститут, де головним агрономічного факультету був Д.І. Менделєєв.

Управління землеробством і землеробством при виникненні потреби в спеціалістах різного профілю зверталося до різних міністерств і відомств держави з ухваленням про потребу і підготовкою необхідного кадрів. Для задоволення таких потреб організувалося вечірні курси та різного роду факультативи. Кожна країна, що мала час статусу розвинутої, колись тільки починала свій розвиток. Часи не зникають людських потреб в продуктах харчування та спеціальні до процесу їх здобування. Саме тому вивчення історичного досвіду в сільському господарстві ніколи не втрачати свого значення.

Олександр РОКІЦЬКИЙ (м. Тернопіль)

ІВАН ПУЛОЙ (1845-1918): ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для ліричного українському світу ім'я видатного вченого Івана Пулоя асоціює переважно і перш за все Свєтло Писка, дослідженням квітника та А.Грелма. Визнання його заслуг перед наукою на найвищому рівні відбулося завдяки ініціативі в галузі електротехніки, якою почав цікавитися ще в Страсбурзькому університеті, куди в 1875 році молодим науковцем прийшов для навчання і праці. І хоча тема іскрової роботи і подальша наукова діяльність була пов'язана з чистотою фізикою, при першій важливій наставі він звертається до електротехніки і вже не повертає з нею до останніх років життя.

Систематичну діяльність на цій ниві І. Пулоя розпочав з дослідження деяких процесів у електричних лампах розжарювання з метою їх вдосконалення. І не лише, адже ідея масового електричного освітлення була на цей час надзвичайно новаторською і актуальною. Цей тематичні присвячені дві його статті, опубліковані в 1885 та 1885 роках у Віденському журналі "Zeitschrift für Elektrotechnik".

Мислив да наукова світлину наукою шляху експериментальної фізики проф. А.Кундта та майже десять років науково-дослідницької роботи у фізичних лабораторіях проф. В.Ланга. І Пулою підходить до розв'язання існуючої проблеми несамостійно як фізик. Це видно вже з першої й згаданих публікацій під назвою "Про електричні розряди в лампах розжарювання із дослідженням струми іскрової природи" [1], яка фактично стала продовженням багаторічної наукової праці по вивченню електричних розрядів у розряджених газах. У цій автор описує спостережуване жвабінне світіння між платиновими електродами, що утримують вакууму відкритою від вугню розжарювання, з'являю його природу, досліджує вплив на тривалість роботи лампи.

Робота містить багато надзвичайно цікавих наукових спостережень, припущень і тверджень, що були важливими на той час для пізнання суті електричних явищ у вакуумі. Про вагомість цих тверджень можна судити з того, що в цьому ж 1885 році І. Пулоя видав монографію "Промислова електродна катодів і так званій метадотей аргентинній стіні" [2], яка була зібраним усім його попередніх публікацій на згадану тему. Зважаючи на велику зацікавленість ними

Ж 69332/1997/2.1

Ж 70526/2001/6

Проведення Міжнародних науково-технічних конференцій, присвячених вшануванню пам'яті видатного українського вченого, допомагає надолужити прогалине в осмисленні величезного внеску Івана Пулюя в українську та світову науку й культуру.

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
 ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ НАН УКРАЇНИ ТА НА ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ІВАНА ПУЛЮЯ (100-РІЧЧЯ З ДНЯ СМЕРТІ)
 23-24 ТРАВНЯ 2018 РОКУ

Тернопіль 2018

Міжнародна міжвузівська науково-технічна конференція
 «Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій». Тернопіль, 2018
 УДК 001.477.84.0091
 Редколлеги: О. М. К. та ін., доц.
 Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

ЖИТТЯ ПРИСВЯЧЕНЕ НАУЦІ ТА УКРАЇНІ
 Volynskyi O. M., Ph.D., Assoc. Prof.
 DEDICATED LIFE FOR SCIENCE AND UKRAINE

У тисячолітній історії людства наука завжди була одним з найважливіших факторів прогресу. Вона допомагає людству розкрити таємниці природи, збагатити свій досвід, покращити якість життя. Наука є основою цивілізації, вона веде до відкриттів, які змінюють світ. Наука є основою прогресу, вона веде до відкриттів, які змінюють світ. Наука є основою прогресу, вона веде до відкриттів, які змінюють світ.

Пам'ять Івана Пулюя завжди буде жива в серцях українців, які прагнуть до науки та розвитку своєї країни. Його внесок у українську та світову науку є невід'ємною частиною нашої історії. Ми повинні зберегти його спадщину та продовжити його справу.

Тернопіль 2018

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІВАН ПУЛЮЙ: ЖИТТЯ В ІМ'Я НАУКИ ТА УКРАЇНИ»
 (ДО 175-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)
 28-30 вересня 2020 року

Тернопіль 2020

Ва 845778

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
 ДО 60-РІЧЧЯ З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ'Я ІВАНА ПУЛЮЯ ТА 175-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ІВАНА ПУЛЮЯ
 14-15 ТРАВНЯ 2020 РОКУ

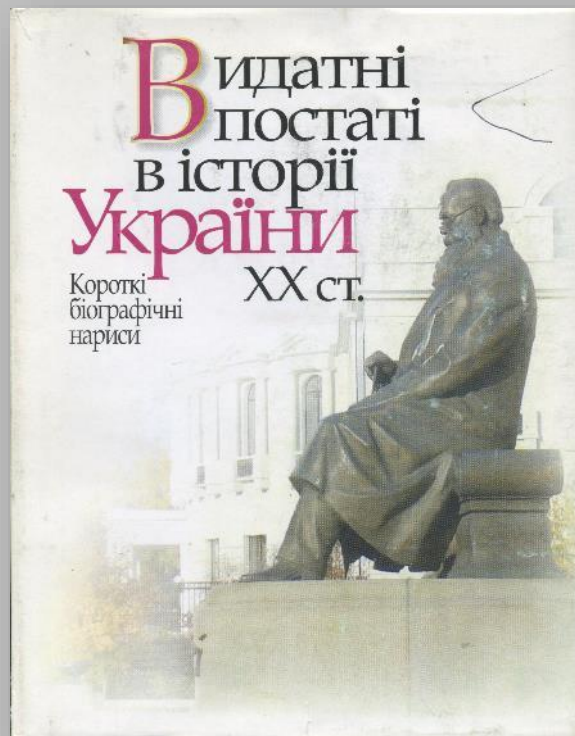
Тернопіль 2020

Ва 843929

Міжнародна міжвузівська науково-технічна конференція «Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій». Тернопіль, Україна

Секція: ФЕНОМЕН ІВАНА ПУЛЮЯ. РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ В СТАНОВЛЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

В.В. Бондаренко, канд. техн. наук, доц.	267
ІВАН ПУЛЮЙ: ЖИТТЯ В ІМ'Я НАУКИ ТА УКРАЇНИ	267
ІВАН ПУЛЮЙ: ЖИТТЯ В ІМ'Я НАУКИ ТА УКРАЇНИ	267
О.І. Крижанів, канд. фіз.-мат. наук, доц., Ю.Д. Скорняков, канд. фіз.-мат. наук, доц., О.М. Рибаківський, канд. істор. наук, доц.	278
КОНЦЕПЦІЯ ВІРТУАЛЬНОЇ ОСУБНОЇ НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ ІВАНА ПУЛЮЯ	283
С.А. Федоско, канд. фіз.-мат. наук, доц.	289
РОЛЬ ІВАНА ПУЛЮЯ В ІСТОРІЇ НАУКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ	293

Ао 269621

Іван ПУЛЮЙ

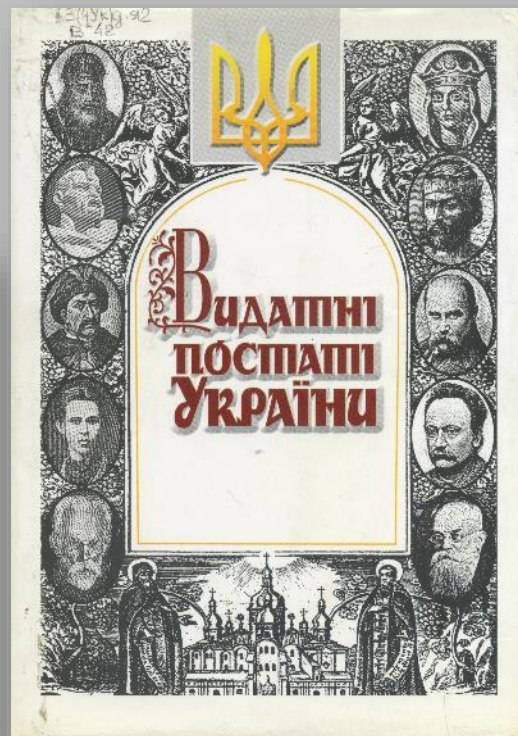

Відомий учений — фізик, математик, астроном, філософ, теолог, електротехнік, блискучий педагог, який знав п'ятнадцять мов, Іван Павлович Пулюй належав до тих, хто у другій половині XIX — на початку XX ст. формував світ.

Народився 2 лютого 1845 р. в м. Гримайлів на Тернопільщині в родині священика. У шестирічному віці батьки віддали хлопчика до школи. Він захоплювався творами Т. Шевченка, Г. Квітки-Основ'яненка, Марка Вовчка, М. Костомарова. З відзнакою закінчив Тернопільську класичну гімназію, що була німецькою. Викладали в ній німці, поляки, чехи. Українській мові відводилося дві години на тиждень. Саме тут у 1864 р. виникла таємна молодіжна організація «Громада», метою якої було вивчення й популяризація української історії та літератури.

У 1864 р. юнак пішки дістався столиці Австро-Угорщини, де вступив на теологічний факультет Віденського університету.

296

Видатні постаті України

Особиста привабливість І. І. Пулюєва привертала до нього молоді. Він завжди доброзичливо ставився до людей, активно підтримував тих, хто виявляв інтерес і мав здібності до наукової роботи. Дослідження і створення ним теорій, його падіння науковій експедиції по льодовому ситру, блискуче керівництво науковими кафедрами, велика організаційна діяльність — усі ці здобутки заляглися в пам'яті подвигів владдарів.

Останні вірші: Останні твори-заставки Судану. Змітки і подорожні записки // Землезнавство. — 1912. — Т. 19, № 1-2. — С. 163-210, Кн. 3-4. — С. 113-171. Фантасмагориальний опис Олександрії // Тр. Одеск. ун-та. — 1962. — Т. 132, № 10. — С. 96-106. М. А. Мечетар или тосегограф // Визв. Мисл. о-ва, мисловий порядок. Одеск. — 1946. — Т. 51, № 1. — С. 16-31. Успіх в мист. Ступіньорення // В. Н. Галаховський. Поезми, пародії і уривки. — М., А., 1958. — С. 120-121.

Література: Мандраков Е. Н. Иван Павлович Пулюй 1845-1918. — М., Наука, 1976. — 87 с.; Пулюй І. І. Зесторografie: Підруч. для вищ. класів. — К.: Рад. шк., 1939. — 379 с.; Иван Павлович Пулюй: Визволення, учнів. / Стор. А. А. Дригома. А. И. Шейкер. — Одеск, 1983. — 70 с.

ПУЛЮЙ
Іван Павлович
(1845—1918)

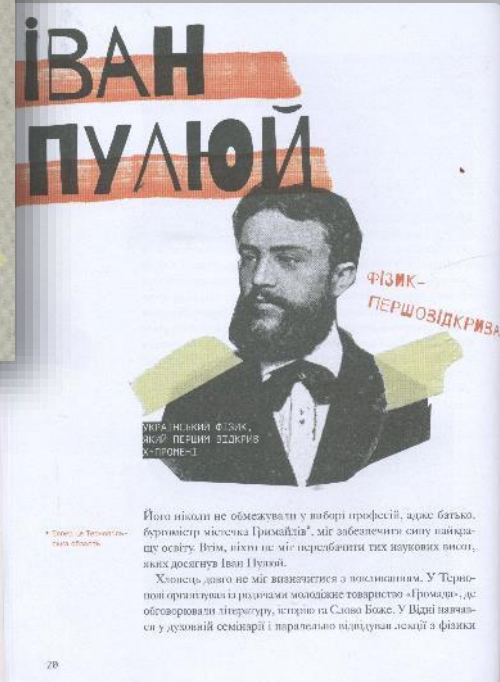
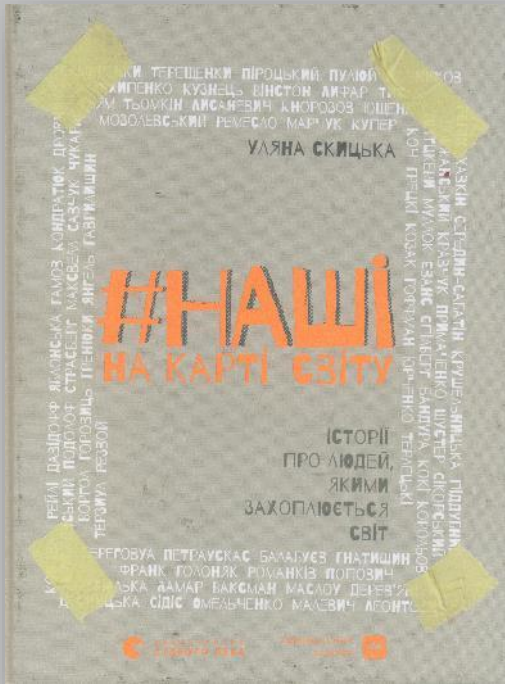
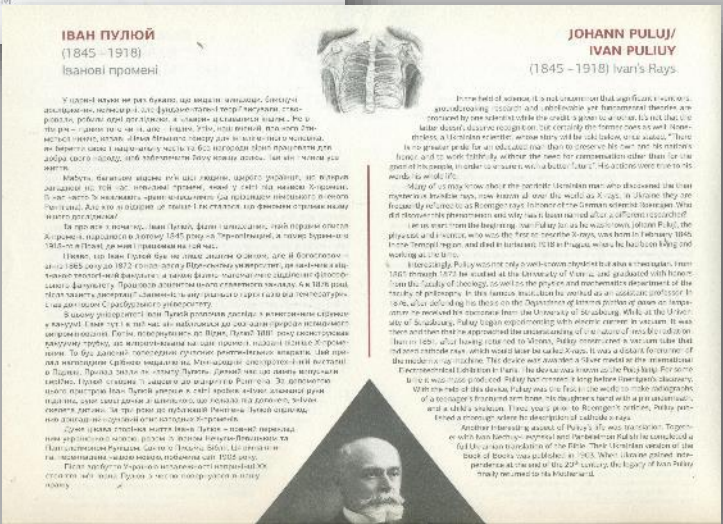
Фізик, електротехнік

Іван Павлович Пулюй народився в селі Землянка в сільсько-господарській родині. З раннього дитинства Іван надихався красою природи рідних місць. Усе своє життя вчений улюбляв за об'їзду українських земель по обидва боки Збручу, який на той час був межею між Польською і Російською державами.

Початкове навчання І. Пулюй розпочинає в Тернопільській класичній гімназії, в якій проявляє себе як здібний українськомислитель, формує серед гімназистів товариство "Громада".

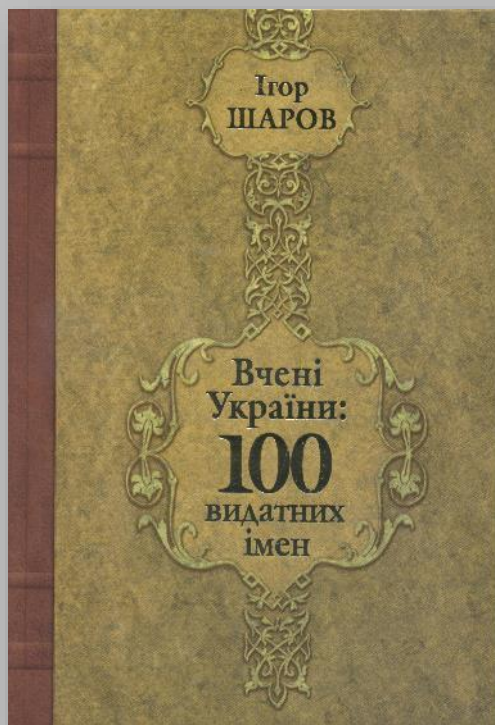
638

Вс 40641

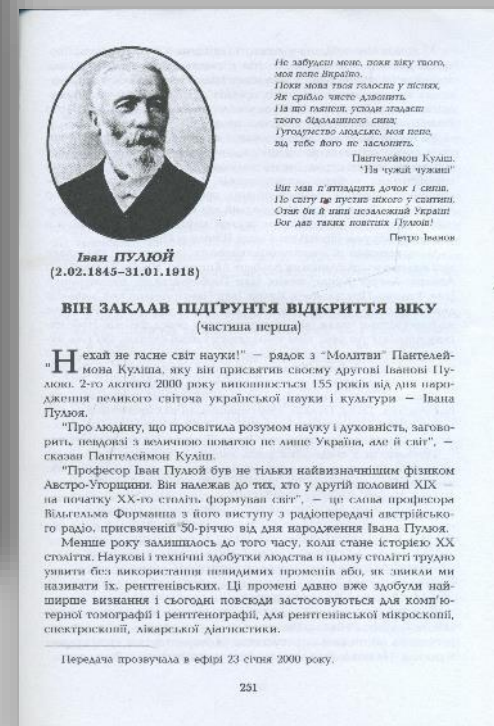
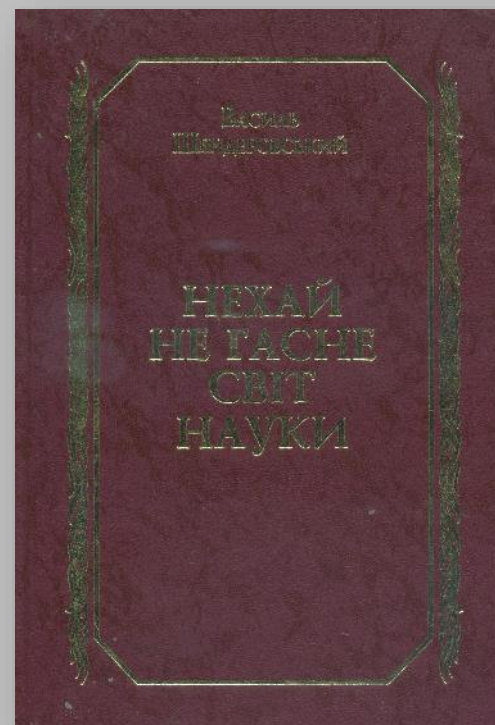

ФПУ (Фонд Президентів України) 3634

Ва 841378

Табачник Ва 932

Ва 647143

Використано матеріали:

Роман ПЛЯЦКО «Правдива велич Івана Пулюя» (до 180-річчя від народження) (Електронний ресурс). – Режим доступу: <https://photo-lviv.in.ua/pravdyva-velych-ivana-puliuia-do-180-richchia-vid-narodzhennia/>

Олександр Рудяченко «Іван Пулюй» (Електронний ресурс). – Режим доступу: <http://prosvit.in.ua/history/puluj.html>

Фаріон І. Д. *Мовний портрет Івана Пулюя : (за листами мислителя)* / Ірина Дмитрівна Фаріон ; Нац. ун-т "Львівська політехніка" ; наук. ред. В. В. Німчук. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2017. – 215 с.

**Книжкова виставка підготовлена Відділом соціокультурної діяльності
Всі права захищені © ВСКД НБУВ
провідний бібліотекар Білецька Л. Д.**